

DUB I PROSTOR NA VOŠTARU SE MOGU VALORIZOVATI

Na prostoru, u Kosovom lugu, neposredno uz magistralni put Podgorica - Nikšić, na Voštaru 1,5 km od Danilovgrada nalazi se usamljeno stablo „Skadarskog hrasta“ čija se starost procjenjuje na više od 300 god.

Ova vrsta hrasta raste na vlažnim staništima. Dio Bjelopavličkih vlažnih područja, u ravničarskom dijelu, bio je obrastao ovom vrstom drveta.

Dub na Voštaru rastao je kao usamljeno, endemično drvo, koje se danas sreće na plavnoj obali Skadarskog jezera i u Štoju kod Ulcinja. Dub na Voštaru je zbog svojih dimenzija, oblika krošnje i starosti, zabilježen kao jedinstven primjerak, za kojega su vezani razni događaji i određene aktivnosti vezane za način življenja i događaja iz prošlosti. Zbog toga je dub na Voštaru zaštićen Zakonom, kao prirodna rijetkost i spomenik prirodne baštine.

Dosta se o tome priča i piše, ali nedostaju konkretna i stručna saopštenja, na osnovu kojih se može definisati zaključak šta dalje ?

Ako su uspostavljene veze i aktivnosti sa pregaocima i strukom u borbi za zaštitu prirode, lokalna samouprava će konkretno učestvovati na zaštiti duba i lokacije.

Svaka biljka ili živo biće ima svoj vijek, odnosno dostiže različite vidove zrelosti. Za biljni svijet najvažnije su: ekonomska, fizička i fiziološka zrelost. One su različite za različite vrste drveta. Ova vrsta hrasta svoju fiziološku zrelost dostiže u starosti od preko 500 godina. To znači da za njegovo potpuno održavanje nikakva intervencija od strane čovjeka tu ne pomaže. Radi obnove vrste treba saditi i podizati nova stabla ili nove zasade. Da li je na adekvatan i stručan način utvrđena starost duba ?

U svakom slučaju sudbina hrasta je prirodno opredjeljena, kao i svakom živom biću, bez obzira na mjere zaštite za njegov oporavak i njegov „duhovni značaj“. To ne znači da ga treba skrnaviti i paliti. Umjesto toga potrebno je formirati pozitivan odnos prema dubu, prirodi i životnoj sredini uopšte.

Sva mističnost u stradanju naroda Bjelopavlića nema nikakve veze sa dubom i njegovim posojanjem. To mogu biti pojedinačna ili grupna vjerovanja, koja određuju nečija shvatanja o tome, ali sigurno nemaju nikakvo uporište o granicama ili očuvanju jedinstva Crne Gore ili bivše Jugoslavije.

Umjesto opisa krošnje hrasta i podsjećanja na donošenje važnih odluka, bilo bi korisnije da autori tekstova predlože program mjera i aktivnosti koje treba preduzeti da se ambijent oko hrasta i hrast, valorizuju i osposobi za dalje interesovanje i posjete od strane domaćih i stranih turista i posjetilaca. Osim duba, važno je i mjesto na kojem on raste i na kojem se obilježavaju razni događaji i donose važne odluke, kao istoriski - važna obelježja.

Za očuvanje prirodne baštine, ekoloških i socijalnih funkcija u održivom razvoju Opštine, neophodno je konsultovati struku i specijalistička znanja, ali ne vraćati se na neutemeljene i paušalne informacije, koje se odnose na to kako su se i zašto sušile grane duba.

Zamislite jednu sastojinu hrasta, koja broji nekoliko stotina stabala, kako bi smo mogli saznati zašto se svakom stablu različito suše grane i na šta to ukazuje ?

Ako želimo da dub na Voštaru sačuvamo kao „brend“ treba izvršiti neophodnu analizu te mogućnosti, ili na tom mjestu zasaditi novo stablo kao simbol postojanja „starog“ duba uz valorizaciju lokaliteta i njegovog postojanja. Stručne službe lokalne samouprave će u budućem periodu, u saradnji sa nadležnim ministarstvom i drugim važnim subjektima, raditi na tom projektu. Svako uključivanje poznatih stručnjaka i ekologa, kao i dobronamjernih prijatelja, uglednih ličnosti i biznismena, dobro dođe kao svojevrsna pomoć u valorizaciji ovog prirodnog simbola i ove lokacije.